SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni" Kopitarjeve ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.
Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 266. V Ljubljani, v soboto 20. novembra 1897. **Letnik XXV.**

Državni zbor.

Dunaj, 19. novembra.

Nagodbeni provizorij.

Proračunski odsek je včeraj skončal debato o nagodbenem provizoriju ter vsprejel vladno predlogo v prvem in drugem branju. Seja je bila naravnost dolgočasna, kajti člani levice že sami niso vedeli, kako bi tratili čas in, če le mogoče, desnici podstavili nogo. Dr. Steinwender je ponavljal svojo zahtevo, naj bi se ogerska kvota v korist Avstriji zvišala že za čas provizorija. Take zahteve so prav po ceni in ž njimi se more pred volivci igrati jako hvaležno nalogo. Toda dr. Steinwender je pozabil, da je avstrijska kvotna deputacija odločno zahtevala pri dotičnih obravnavah zvišanje ogerskega prispevka k skupnim potrebščinam in da še danes vstraja pri tej zahtevi. A pri vsaki pogodbi je treba dveh, ki se pobotata; krivda zadene Ogre, ki skušajo izkoristiti žalostni parlamentarni položaj v Avstriji. Kdo pa je provzročil sedanje neznosne razmere v zbornici? To so levičarji storili s svojo obstrukcijo, katere se treznejši možje mej njimi že davno sramujejo. Toda rekli so „a", reči morajo „b", to zahteva njihova taktika. Sicer pa kvotno vprašanje ni prvo v nagodbi z Ogersko. Mnogo več nam škodi jednostranska trgovinska in carinska pogodba. In o tem vprašanju obestranski vladi še nista jedini. Samo to je gotovo, da z novim letom preneha privilegij, ki so ga Mažari imeli pri prometu z žitom in moko. Konečno treba naglašati, da sedanja večina s tem še ne izraža zadovoljnosti z vlado, ako vsled razmer prisiljena glasuje za jednoletno podaljšanje nagodbe, ker je vsaka druga rešitev tega vprašanja sedaj nemogoča. Grof Stürgh, član ustavovernega veleposestva, je z gladkimi rokovicami dal vladi razumeti, da se družijo z obstrukcijo le zato, ker niso odločujoča stranka v večini. Nato je bilo glasovanje o raznih preminjevalnih predlogih manjšine, in teh predlogov ni nič manj, ko 28, ter se tičejo kvote, carinske pogodbe itd. Toda večina je odklonila v odseku vse te predloge, ker so samo klini na obstrukcijski lestvi. Poročevalcem je izvoljen Poljak dr. Pietak, ki bode v dogovoru z načelnikom, dr. Kramař jem sostavil svoje poročilo ter je v ponedeljek predložil v proračunskem odseku. Levica bode nagajala z raznimi predlogi. Navzlic temu upa desnica, da že v torek nagodbeni provizorij pride na dnevni red. Da se stvar preje ko mogoče reši, bodo od torka po dve seji na dan, in sicer od 10. do 4. in od 7. do 1. ure po noči. Tako bode mogoče do začetka decembra dovršiti drugo branje te predloge, tretje branje bode poročevalec predlagal kot nujno.

O položaju

krožijo med poslanci razne govorice. Tako se obče govori, da hoče vlada na vsak način doseči sporazumljenje med Čehi in Nemci. Najprvo hoče poskusiti z Dipaulijevim predlogom. Ako ta predlog obtiči v odseku in ne postane kri in meso, hoče vlada sama izdelati in predložiti narodnostni zakon. S to namero vlade se strinja velika večina, tudi Čehi ne ugovarjajo temu načrtu. In če državni zbor sklene narodnostni zakon, kar pa je jako dvomljivo, potem vlada prekliče jezikovni naredbi.

Današnja seja

za galerijo ni posebno zanimljiva. Na dnevnem redu je poročilo proračunskega odseka o nujnih predlogih glede državne podpore po povodnji poškodovanim deželam. Vseh nujnih predlogov je 91, mej njimi za Kranjsko predlog posl. Pfeiferja in tovarišev, dr. Gregoreca za Štajersko, dr. Gregorčiča, grofa Coroninija in tovarišev, dr. Laginje in Spinčića za Primorsko, Biankinija in tovarišev za Dalmacijo.

Proračunski odsek na podlagi vladne predloge nasvetuje, da država za semena, živež, krmo itd. dovoli podpore v najvišjem znesku 2,640.000 gld. in brezobrestnega posojila 1,550.000 gld. Te svote so namenjene za Češko, Avstrijo nad in pod Anižo, Solnograško, Štajersko, Šlezijo in Moravsko. Za uravnavo in zagradbo vodâ se predlaga za Češko 500.000 gld., za Gor. Avstrijsko 150.000 gld., v podporo vsled drugih nezgod prizadetim občinam v imenovanih deželah 1,550.000 brezobrestnega posojila, konečno za ostale dežele 300.000 gld. podpore. Po dolgih debatah se je vlada udala, da dovoli še 1 milijon kredita, ako bi za prvo silo ne zadoščale prve svote.

O tej stvari se je v zbornici pričela razprava že koncem septembra, toda obstrukcija je to velevažno vladno predlogo zavlekla skoraj dva meseca. Zato je gola predrznost nekaterih levičarjev, ki skozi okno govoré o bedi prebivalstva, v zbornici pa prazno slamo mlatijo ter se postavljajo na glavo.

Danes so govorili še dr. Dyk ter glavna govornika pro dr. Stojan in contra antisemit L. Steiner, ki je bil s svojimi napadi na kat. ljudsko stranko jako nesrečen in neroden. Zavrnil ga je dobro posl. Schachinger. Prehod v nadrobno razpravo je bil soglasno vsprejet; sedaj se vrši nadrobna razprava. Govorila sta mej drugimi tudi kmet. minister grof Ledebur, ki je zavračal očitanja levičarjev, da so vladni organi ob povodnji na Češkem malomarno postopali; dalje fin. minister, ki je naglašal, da je sedanja podpora začasna, in da bode vlada zahte-

LISTEK.

To in ono.

„V petih minutah parlamentarec" Kratko in temeljito navodilo vsakemu, ki hoče vspešno in v korist ljudstvu delovati v parlamentu. Spisal H. K. Wolf, državni poslanec, častni član mnogih nemških društev, častni občan mnogih nemških občin itd. Vsebina: Stran prva: „Kriči in razbijaj!", str. 2.: „Kriči in razbijaj!", str. 3.: „Kriči in razbijaj!" itd. do zadnje strani.

Kar nič bi se ne čudili, ko bi brali taka naznanila po časnikih. Mogoče, da mož sedaj, ko namerava državni zbor razveljaviti njegove nepravilno izvolitev, prost težkih poslanskih dolžnostij, v miru zasebnega življenja res spiše tako prepotrebno knjižico. Seveda bode moral potem njegov naslov glasiti se „bivši" državni poslanec. Najbrže pa bodejo češki Nemci skrbeli, da ta izvrstna sila pride kmalu zopet v državni zbor.

In zopet bode potem lahko imenoval vse one, ki ne trobijo ž njim v isti rog, „minderwerthig", kar bi nekateri izmed mlajših naših učiteljev prestavili z „nerazsodno maso".

To so jim namreč vsi oni, kateri brezpogojno ne hvalijo nove šole. Kaj jim mari, da je to „nerazsodno maso" vzgojila baš ista nova šola. Tako očitanje gospodje odbijajo s sledečim modrovanjem: Tudi dobra stvar ima lahko zle posledice, saj je tudi stara šola vzgojila liberalizem.

Ako štejejo gospodje sami liberalizem med zla, ki so zadela človeško družbo, nimamo mi prav nič česar ugovarjati temu.

Tudi proti temu nimamo ugovora, ako „Narodov" podlistkar očita „klerikalnim" kritikom in estetikom „Rimskega Katolika", „hinavskega Kat. Obzornika" in seveda tudi „svetohlínskega" našega lista strašno ozkosrčnost, neumetniško filistroznost, tercijalsko moralizovanje, tesnoprsno abderitstvo, herostratsko počenjanje itd.

Mož, brez dvoma izmed naših realistov ali naturalistov, o katerih sam trdi, da le nanje „jedino moremo zreti Slovenci s ponosom", pravi: „Odgovora taki „kritiki" in „estetiki" ne zaslužijo druzega, nego — brco in bič."

Ta izrek nima razun aliteracije ničesar znamenitega na sebi. Aliteracije pa pisec gotovo ni nameraval, saj vender „moderni" s tako „zastarelo šaro" nečejo uplivati na bralca.

Brcajo otroci in žrebeta, tem pa do danes še nihče ni pripisaval duhovitosti. Z bičem pa oblastno poka gospod „Stallmeister", katerega ima sicer vsak cirkus, kateri pa gotovo nima besede v leposlovju.

„Narodov" omenjeni izrek ne kaže torej posebne duhovitosti.

Pisec je to tudi čutil, ter koj potem zapisal, da tisti ubogi, krivično od klerikalnih abderitov in filistrov napadani literatje „store jedino prav, ako kakoršnekoli pojave z one strani še nadalje — krepko prezirajo."

Izviren je v tej izjavi le izraz „krepko prezirati." Ne bodemo se čudili, ako bomo brali v kakem modernem slovenskem romanu:

„Ker Egon in Živana nista mogla govoriti, migal ji je Egon gromko z očmi, Živana pa je šumno prebledela, ker je opazila, da ju viharno gleda njena mati."

Tako res veselo napreduje naše slovstvo.

Kako človek lahko zmrzne.

Češki spisal Vaclav Kosmak, poslov. Vinko Lozič.

Sedel sem pri svoji mizi in podpiral glavo ob dlan. Ne vém prav za prav, kako mi je bilo — bil sem žalosten, truden, brez močij! Moj Bog, kedar je megleno in mrzlo, véne in zmrzuje vsaka rastlina — in srce je tudi kakor rastlina. Najedenkrat zaslišim: „Bum! bum! bum — bum — bum!"

Povzdignem glavo in poslušam. Bobnali so zunaj glumači. Na-mé je to vplivalo, kakor na starega vojaka, ko sliši vojaško godbo igrati.

Zopet me je prijelo veselje do potovanja.

Slavno občinstvo oprosti, da te tako dolgo nisem obiskal. Črevljar mi ni prinesel škornjev in v tem blatu je težko hoditi po svetu brez dobrega

vala za slučaj večje potrebe višji kredit. Ob 5. uri po govoru fin. ministra, je predsednik do 7. ure sejo pretrgal.

Kakor sem Vam že sporočil, bode dr. Dyk kot poročevalec leg. odseka predlagal, da se volitev znanega kričača Wolfa vsled kričečih nedostatkov uniči ter pokliče v drž. zbor liberalec Hallwich, ki je bil pri prvi volitvi v istini izvoljen.

Zanimivo je tudi, da se je dr. pl. Fuchs danes le udal mnogostranskim prošnjam, da prevzame izvolitev drugim podpredsednikom, sicer bi naša zveza kandidovala jednega svojih članov.

Mažari v hrvatskem Primorju.

XVII.

Kar je ministerski predsednik Banffy toliko časa snoval proti Reki, o tem je zdaj že odločeno, da se ob novem letu tudi izvede, če tudi proti volji reškega mestnega zastopstva. Znano je, da se je reško mestno zastopstvo obrnilo na ogerski sabor s predstavko, v kateri se dokazuje, da ogerska vlada nima pravice na Reki razglašati nove postave brez poprejšnjega dogovora z reškim zastopstvom.

Posebno pa še ugovarjajo Rečani proti upravnemu odboru, ki ga hoče vlada postaviti na Reki. Ta upravni odbor bi bila neka posredna oblast med mestnim zastopstvom reškim in ogersko vlado, seveda pod popolnim uplivom poslednje, kar dokazuje že to, da mu ima biti uradni jezik le mažaršćina. In ravno to Rečane najbolje boli, ker si ne dado svoje laške kulture (!) od kogar si bodi vzeti. Deloma se jim godi pa le prav, ker so rohneli od nekdaj na vse, kar je spominjalo na hrvatstvo. In vender je hrvatski jezik na Reki domač, dočim je mažarski popolnoma tuj. Za to, ker so hrvaščino preganjali, zadela jih je osveta prej, nego so se nadjali.

Ko se je omenjena predstavka prebrala v ogerskem saboru, ni se oglasil nobeden, da jo zagovarja, in vender bi bili morali to storiti hrvatski poslanci in reški zastopnik. Rečani so se že izjavili o svojem poslancu, da jih ne bode več zastopal v ogerskem saboru, ker ni branil koristi mesta Reke. Poslali mu bodo v kratkem nezaupnico. A kaj se zgodi pa s hrvatskimi poslanci, ki so tako sramotno molčali o tem za Hrvatsko tako važnem vprašanju? Je-li jih bode uradni list zopet hvalil kot odločne pobornike za hrvatske pravice? To je mogoče, ali se bode tudi hrvatski narod dobro zapomnil imena teh strahopezljivcev, ki kar naravnost prepuščajo Mažarom, da spreminjajo po svoji volji na teritoriju hrvatske kraljevine postave in uredbe na škodo hrvatskega naroda Tako popustljivih in tako malomarnih poslancev gotovo nima noben narod v Evropi, zategadelj pa tudi Hrvatska gubi od leta do leta svoj ugled v političnem svetu.

Minister Banffy je bil prepričan, da v ogerkem saboru ne bode našel nobenih protivnikov gledé svojih osnov proti Reki, kajti Mažari so vedno složni, kadar je treba koga potlačiti in prisiliti, da postane podložen privrženec mažarskega orsaga (države). Kaj njim mar postave in pravice drugih, če se ne slažejo z mažarsko državno idejo. Da se odstrani vsak odpor proti novim uredbam in postavam na Reki, hotel je pridobiti ministerski predsednik na drug način svoje protivnike. Sklical je v tej zadevi sestanek v Budimpešti. Povabil je na dogovor jednega člana hrvatske vlade in reškega župana dr. Mayländerja. Člani ogerske vlade so bili seveda vsi za to, da se brez vsakega dalnjega vprašanja uvedejo nove postave in uredbe na Reki.

Temu ravnanju se je odločno upri župan reški, ki se je izjavil, da njegova čast ne dopušča, da bi mogel kdaj odobriti to, kar zahteva ogerska vlada. Po mestnem autonomnem statutu ogerska vlada ne sme menjati današnjih odnošajev na Reki. Ob jednem se je izjavil, da bode upotrebil vsa pravna sredstva proti nakani ogerske vlade.

To ponašanje reškega župana dr. Mayländer-ja pa ni moglo ohrabriti zastopnika hrvatske vlade Krajčovića, predstojnika za notranje stvari avtonomne hrvatske vlade, da bi bil tudi on, kakor mu je bila dolžnost, branil pravice kraljevine Hrvatske do Reke. Brez dovoljenja Hrvatske se ne sme na Reki nič spremeniti, to je jasno v postavi izraženo. In vendar je zastopnik hrvatske vlade privolil na spremembo današnjega stanja z izjavo, da se te spremembe ne protežejo tudi na § 66. poznate nagodbe med Hrvatsko in Ogersko. Po tem paragrafu je zagotovljena avtonomija kraljevini Hrvatski na celem teritoriju njenem. Če je pa zastopnik hrvatske vlade dovolil, da se na Reki slobodno uvedejo ogerske postave, potem on ne smatra Reke za sestavni del kraljevine Hrvatske. In ravno to je neresnično, kajti Reka ni prenehala nikdar biti del kraljevine Hrvatske in vsa velika (!) učenost omenjenega državnika (!) ni v stanu najti paragrafa, ki bi kaj takega trdil. Zategadel morajo biti izjave te učene (!) gospode tako zmedene, da morejo zaslepiti neuke, dočim jih pametni hitro razsodijo, pa tudi obsodijo. To je prvikrat, da je hrvatska vlada popustila popolnoma mažarskim zahtevam, ali se nadejamo, da se bode o tem vprašanju v bodočem hrvatskem saboru živo razpravljalo, pa da se bodo morali o tem izjaviti tudi dosedanji vladni mameluki. Treba je zares, da se taka popustljivost, ki sramoti ves hrvatski narod, najostreje obsodi.

A kaj se je med tem zgodilo na Reki? Ko so zvedeli Rečani, da je njihova predstavka v ogerskem saboru vržena neuvažena v arhiv, obsodili so molčanje svojega poslanca, dočim so dr. Mayländer-ju priredili velike ovacije. V mestnem zastopstvu reškem se je razpravljalo o tej zadevi najživahneje ter sklenilo, da se ogerskej vladi ne sme popustiti. Predlog zastopnika Osojnaka, da odstopi celo mestno zastopstvo, je bil sprejet skoraj jednoglasno, ter se je zares prvi zahvalil sam župan in za njim 40 zastopnikov. Vlada je seveda naložila županu, da vodi še nadalje mestno upravo, dokler se ne obavijo nove volitve.

Dosedanji zastopniki so prepričani, da bodo zopet vsi izvoljeni, kajti skoraj vse meščanstvo je na njihovej strani. Za Mažare je to stanje na Reki precej nepovoljno in ni nade, da bi bil v mestno zastopstvo izvoljen kak privrženec mažarske vlade, pač pa bi mogla hrvatska stranka, katerej je vodja odločni Barčić, pri bodočih volitvah dobiti katerega zastopnika. To bi bilo za Hrvatstvo na Reki velike važnosti, kajti v borbi proti Mažarstvu morate biti složni obe stranki, avtonomna in hrvatska. Sicer pa imajo Hrvati prav, da podpirajo Rečane v obrambi avtonomije, saj se morajo sčasoma tudi Rečani prepričati, da se morejo vzdržati le s pomočjo Hrvatske, ki ni bila nikdar toliko nevarna mestnej avtonomiji, kakor Ogerska; da pač hrvatska opozicija misli braniti reško avtonomijo tudi v hrvatskem saboru, pa se bodo mogli Rečani prepričati, da so krivo ravnali, ko so Hrvatsko zavrgli ter se oklenili Ogerske, katera jih hoče zdaj zadaviti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. novembra.

Sprava mej Čehi in Nemci. Odkar je ministerski predsednik grof Badeni v seji 12. t. m. sprožil to vprašanje v poslanski zbornici, se češki krogi vrlo zanimajo zanj. Iz pisave raznih listov je razvidno, da bi Čehi konečno bili voljni, tudi nekaj popustiti v svojih zahtevah samo radi tega, da se povrne mej prebivalstvo obeh narodnostij toliko zaželeni mir. „Narodni Listy“ izjavljajo mej drugim, da bi bilo zelo želeti, da se vsaj za nekaj časa pomire razburjeni duhovi na Češkem in Moravskem, ker je sicer nemožno vsako skupno delovanje. Da se to doseže, se bodo Čehi najpreje oprijeli Dipaulijevega predloga. Ako bi pa bilo sporazumljenje tem potom nemogoče, poseže vmes vlada z narodnostno predlogo. Imenovani list poroča iz zanesljivih virov, da dela vlada večje priprave za bližnje zasedanje češkega deželnega zbora. Vse to pa ne bo mnogo pomagalo, ako bodo nemški neodrešenci vztrajali pri svojih prvotnih zahtevah ter ne bodo voljni prav nič popustiti od svojih pretiranih zahtev. Nemško-liberalni listi že sedaj dokazujejo, da taka pisava čeških listov prav nič ne vpliva na nemško obstrukcijo, ki je voljna le tedaj mirovati, kadar ji ustreže vlada na vsi črti.

Hrvatski deželni zbor se ne snide 29. t. mes., kakor se je spočetka poročalo, in sicer baje vsled tega, ker je nekoliko obolel ban Khuen-Hedervary, marveč še le 9. decembra. Pred otvoritvijo deželnozborskega zasedanja se pa izvršé razven v volilnem okraju Pizarovina povsodi dopolnilne volitve in sicer so razpisane na 1. decembra. V prvo imenovanem okraju vlada baje zato ni razpisala volitev, ker je tam še vedno v veljavi takozvani nagli sod. Vkljub kratki dobi upamo vendar, da se bo opozi-

obuvala. Lahko bi kdo na-mé zavpil: „Kam lezeš, kukatkar, po tej slabi poti v copatah?“

Poslal sem torej hitro k črevljarju, da naj mi prinese škornje. Odgovoril je, da še niso zlikani.

Dejal sem: „Zlikani, nezlikani — le sem ž njimi!“

Obul sem se, vzel kukalo na rame in odšel zopet na potovanje. Bilo je še pred dnevom.

Advent je, žalosten čas, in v žalostnem času se rodijo človeku žalostne misli. Razmišljeval sem o smrti. Kedaj bi pač najraje umrl?

Vspomladi, ko cvete log in gaj in vrt, ko duhti vijolica, bezeg, jasmin in vsaka travica, ko šume in teko potočki, ko brenčé in letajo bučelice, ko prepeva škrjanec, toži slavček, žvrgoli penica in kuka kukavica; ko veje vonljivi vetrič, potujejo beli oblaki po nebu in solnce tako ljubeznjivo greje, da gresta babica in ded na vrt k čebelnjaku in tam dihata s polnimi prsi zdravje vá-se — — oh takrat — spomladi je težko umreti. „Spomladi le nikar!“ vzdihnil sem.

A po letu?

Poznaš poletje? Vrtnica in lilija in klinček goré v barvah in duhté, duhti tudi reseda in materina dušica. Žito na polju se dviguje in dozoreva; srna skače po gozdu in zajec po polju; pastir stoji na travniku pri čredi in pokrivajoč si z roko oči gleda v solnce, ali bode kmalu poldne. Ni še. Pošlje psa za čredo in sam sede na breg in piska na piščalko. Delavci na polju pa poslušajo ter pojejo za piščalko. Po polju gre stari župnik, opiraje se na dolgo palico. Nagiba glavo, da bi bolje slišal, smeji se in maha z roko zadovoljnim delavcem, kličoč: „Bog daj srečo! Le veselo!“

Delavci se odkrivajo in kličejo: Bog daj!“ Potem si šepečejo: „Častiti gospod nas je pozdravil, dobri mož — Bog ga ohrani! Dokler bo on pri nas, ne bode toče in ne pride povodenj, obhodi mejo, moli in odganja vse zle duhove od nas.“

V daljavi, kjer leži polje na solnčnem bregu, poje srp svojo pesem, sliši se vriskanje: postavljajo žito v kope.

„Bog, ne daj mi umreti po letu!“ molil sem.

In v poznem poletju, v jeseni?

V jeseni je čas molitve!

Na njivah leži bogata žetev. Veje dreves se od teže pripogibajo. Kmetovalec sedeč zvečer za mizo pravi: „Otroci, molite: blagoslovi nam Bog!“ Otroci pa jemljejo iz žepov jabolka, rdeča kakor njih obrazi, grizejo jih, in nad vsakim grižljejem ima veselje Bog, pa njih oče in mati. Iz vinogradov vozijo grozdje, iz gozda pa drva ter govore: „Moramo se preskrbeti za zimo, da nam ne bode ničesar primanjkovalo in da si odpočijemo po trudu.“ Po skednjih pokajo cepci in kmetič priganja konje z bičem, da proda svoje pridelke v mestu. Vesel je in poln načrtov.

Jeseni je krasno in nerad bi umrl, ko se vse veseli.

Sedaj, v tem času pa je vsak dan pust, megleno je in žalostno, umoval sem dalje. Listje je ovenelo in odpadlo — zveni in padi v grob tudi ti!

V teh mislih sem prišel v vas in slišal, da cvili prašič. Kaj je to? — Aha, koljejo. Spomnil sem se na godljo in klobase. Obstal sem! — Vaclavček, ne prenagli se: tudi po zimi ni prijetno umreti; tedaj so klavci tu, v grudnu koljejo prašiče in tudi v grudnu je dobro na svetu biti; gruden je tvoj mesec!

Opustil sem tedaj te misli. „Naj kakorkoli dolgo živim, sveta vender ne preživim!“ zapel sem in šel dalje.

Sneg se je usipal kakor perje iz pernice, jaz pa sem si potlačil kapo na oči, šel krepko dalje! Vidite, če se hoče človek preživeti, mora se veliko truditi.

Za nekaj časa sem prišel do križa ob cesti. Na klečalniku je sedela stara ženica. Držala je v roki rožni venec, imela je povešeno glavo in zdelo se je, da spi.

Stopim k nji in vprašam: „Mamka!“

Nič.

„Mamka!“

Zopet nič.

Stresel sem jo za rame.

Starka se je stresla, odprla s težavo oči in z

cija zadostno pripravila ter pokazala vladni mažaronski stranki, da navzlic krutemu zatiranju še ni popolno brez močij, marveč da postaja z vsakim dnem krepkeja.

Prepir mej Avstrijo in Turčijo je poravnan. Kakor je posneti iz predvčerajšnjega brzojavnega poročila, se je turški sultan še le v zadnji uri odločil ter naznanil avstrijskemu poslaniku, da bo turška vlada ustregla vsem zahtevam avstrijske vlade, to je, odstavila dotična uradnika, ki sta pregnala agenta Brazzafollija in dala povod njegovemu napadu ob povrnitvi iz Aleksandrije, ter izkazala predpisano čast avst. zastavi. To obvestilo je dobil poslanik baron Calice minulo noč po polnoči, ko je imel že vse pripravljeno za odhod in bi bil tekom dneva ostavil Carigrad, v znamenje, da je s tem pretrgana vsaka diplomatska zveza. No, zadeva je sedaj poravnana, seveda tedaj, ako turška vlada ne izpolni dane obljube tako, kakor je storila že z nebroj obljubami. Zadeva je bila, kakor smo že omenili, sama na sebi malenkostna, toda kaj lahko bi se bil vnel iz te iskre požar, ki bi bil osodepoln za Turčijo.

Mej Rusijo in Srbijo vlada po poročilih raznih listov neka napetost, katero je baje največ povzročilo bivanje razkralja Milana v Belemgradu. Odkar je namreč prevzelo krmilo srbske državne ladije sedanje Gjorgjevičevo ministerstvo, se čuti Milan v Srbiji mnogo bolj svobodnega in se je takoj jel zopet vmešavati v srbske vladne zadeve. To pa neki zunanjim državam, posebno pa Rusiji ni po godu ter je vsled tega poslednja odredila, kakor se nam je včeraj sporočilo, da se nenadoma odzove dosedanji zastopnik Rusije v Belemgradu, poslanik Izwolski. Poročilo nadalje pripominja, da Rusija ne pošlje preje drugega zastopnika, dokler razkralj Milan ne ostavi Srbije. Nasproti tej trditvi pa izjavlja sedaj srbska vlada, da je ruska vlada že imenovala naslednika Izwolskemu in da pride na njegovo mesto dosedanji poslaniški svetnik v Carigradu Šadovski. Koliko je na tem resnice, sedaj še ni gotovo, pač pa se da konštatovati, da razmere mej Rusijo in Srbijo niso najugodneje.

Nagovor nemškega cesarja na vojaške novince. Minuli četrtek se je vršila slovesna zaprisega vojaških novincev v Berolinu vpričo cesarja Viljema, ki je imel potem daljši nagovor na moštvo, v katerem je, kakor smo že omenili, posebno naglašal potrebo krščanstva za vojake. Rekel je mej drugim: Prisegli ste zastavi zvestobo pred božjim altarjem, pod njegovim milim nebom, vpričo Križanega, kakor je dolžnost dobrih kristijanov. Kdor ni dober kristijan, ni dober mož in tudi ne more biti dober vojak. Oklepajte se neprestano in trdno svoje vere in zaupajte na Boga, ki nas nikdar ne zapusti, potem bo moja armada ob vsaki priliki v miru in v vojski kos svoji nalogi. Vaša naloga je torej, da mi ohranite zvestobo in branite naše najdražje svetinje in sicer nasproti zunanjemu, kakor tudi notranjemu sovražniku. — Z veseljem moramo sicer pozdravljati te cesarjeve besede, s katerimi dokazuje, kako potrebno je krščanstvo, toda niso pa posebno umestne besede, ki nekako kažejo, da je krščanstvo potrebno le za vojake, da jih potrjuje v zvestobi in poslušnosti do njega ter ga varuje zoper njegove in državne sovražnike zunanje in notranje, ki je pred vsem socijalna demokracija. Krščanstvo menimo ni samo zato, da bi opravljalo le služabniška opravila. — Kakor kažejo cesarjeve besede, pripoznava on, da je krščanstvo res najboljše orožje zoper socijalno demokracijo, toda v dejanju pa tega le ne mara pokazati. Samo jeden njegov migljej bi zadostoval in zvezni svet bi takoj vsprejel predlog državnega zbora, naj se razveljavi zakon proti jezuvitom, najboljšim bojevnikom zoper socijalno-demokratična načela. Dokler se bodo pa socijalisti brez vseh zaprek lahko gibali popolno svobodno, nasprotno pa ostala prepoved vstopa jezuitom v Nemčijo, dokler torej ne zadobi krščanstvo svoje veljave povsodi in ne samo pri vojaštvu in se torej ne pokaže na njegovo potrebo tudi v dejanju, tako dolgo ostane v tem oziru v Nemčiji vse pri starem.

Cerkveni letopis.

Kanizijeva slavnost na Dunaju.

Dunaj, 17. novembra.

V soboto, dne 13. novembra t. l. pričela se je na Dunaju velika katoliška slavnost, ki je pomembna za celo Avstrijo in se je končala s slavnostnim zborovanjem v torek. Nadaljuje se še v štefanski stolnici s slovesno tridnevnico na čast bl. Petru Kaniziju.

V soboto se je pričela slavnost z vsprejemnim večerom, ki se je vršil v »Terezijski dvorani« hotela »Englischer Hof«. Zastopanih je bilo mnogo društev in kongregacij iz vseh delov Avstrije in tudi iz Nemčije.

Iz slovanskega juga prihitel je škof dr. Jeglič iz Sarajeva, ki je tudi prisrčno pozdravil zbrane katoličane. Med govorniki je omenjati zlasti o. Abela, slavnega popularnega govornika, ki je omenil članka iz »Neue Freie Presse«, v katerem se nazivlje bl. Peter Kanizij »avstrijski pes«. Dostavil je, da hočejo pokazati, da ne znajo katoličani samo lajati, temveč tudi grizti.

Škof Jeglič je izrazil svoje veselje na katoliškem navdušenju in obžalovanje, da je tega navdušenja v njegovi domovini premalo.

V nedeljo, dné 14. t. m. se je blagoslovila zastava dunajske obrtne kongregacije. Kumica je bila nadvojvodinja Marija Josipina. Prisotnih je bilo mnogo društev in kongregacij. — Zvečer ob 6. uri je bilo drugo zborovanje članov kongregacij.

V ponedeljek se je sestavil odbor društva, ki bo imel nalogo, skrbeti za zidanje nove jezuvitske cerkve na čast bl. Kaniziju.

Opombe vreden je govor rektorja inomostnega kollegija o. Kolba S. J., v katerem je omenil trpljenja polne zgodovine jezuvitov, njih borbe za svoje idejalne vzore.

Glavni del in ob jednem prvi zaključek slavnosti je bilo slavnostno zborovanje v torek zvečer. Zborovanje se je vršilo v velikem »Musickvereinssaalu«, v jedni najkrasnejših dvoran cesarske stolice. Prisotni so bili zastopniki najvišjih krogov, prvoborilci za katoliške ideje, kakor: grof Silva-Tarouca, komisar splošnih katoliških shodov, iz Ogerske prišel je grof Zichy, prvoboritelj ogerskih katoličanov. Prisotni so bili tudi cerkveni dostojanstveniki: kardinala nadškof Gruscha in Schönborn; izmed slovenskih škofov knezoškof dr. Napotnik. Katoliško dijaštvo je bilo obilno zastopano.

Predsednikom je bil izvoljen grof Silva-Tarouca. Najprvo je čital dr. Kralik, član Leonove družbe, prolog, kojega je sam zložil.

O. Schweykart S. J. je imel prvi slavnostni govor. V vznesenih besedah je slikal Kanizija, čegar soha je stala pod govorniškim odrom, slikal ga kot moža, kot značaj. Bl. Kanizij je pokazal sijajno, da se popolnoma strinjata pojma: katoličan in patrijot.

Omenil je njegov katekizem in povdaril, da je srečen nakluček, da se je oskrbela letos nova izdaja tega epohalnega dela. — Kanizijeva maksima je bila: V Rim! in ne Od Rima! Bog daj, da bi napočila s slavnostjo tega velikega moža krščanska bodočnost!

Ognjevite besede so našle gromovit odmev.

Nato je govoril grof Zichy, ki se je opravičil, da govori kot Oger na avstrijskem shodu. Dejal je, da ga je privedla semkaj med avstrijske katoličane zavest, da se bori za ideje, za katere se tudi oni bore, in da se čuti med brati. Druži jih jedna katoliška vera, jeden Zveličar, pred katerim vsi skupno poklekujejo. Čuti se srečnega in blaženega v ti sijajni katoliški družbi in ponese s seboj v Ogersko to blaženo čustvo med svoje zatirane brate.

Bilo je pretresljivo videti, kako je kipil sivolasi starček navdušenja za vzore, ki se v današnih časih celo pri mladini mečejo v prah.

O. Benus Auraucher, kapucinski gvardijan iz Bavarske, je govoril drugi slavnostni govor, ki je bil poln praktičnih opomb glede sedanjih razmer v Avstriji. Zabeležiti je treba besede, ki jih je govoril o bl. Kaniziju. Povdaril je namreč, da je bl. Kanizij deloval med različnimi narodi: v Italiji, v Nemčiji, v Pragi in celo v Krakovem med Slovani. Da, med Slovani in on je bil za to, da so vsi narodi jednakopravni, da se ne smejo hujskati in razdruževati, temuč družiti in sprijazniti.

Nadalje je omenil, da se imamo Avstrijci zahvaliti največ blaženemu Kaniziju za to, da je ostala Avstrija katoliška. On je namreč ohranil Maksimilijana katoličanstvu, ki je bil že pripravljen, da se oprime protestantizma. Govornik je slikal delovanje blaženega po stanovih in dejal, da se lahko in z vso pravico nazivlje blaženi „socijalni svetnik“. Govornik je priporočal katekizem materam, katere naj ga vcepljajo otrokom v srce in tako bodo izvrševale jako važen del socijalne naloge.

Koncem se je deklamovala slavnostna pesem katoliškega pesnika Eicherta.

Med posameznimi govori je svirala slavna kapela dvornega kapelnika Straussa in pelo pevsko društvo „Dreizehnlinden“. — Kardinal nadškof Gruscha je podelil navzočim zborovalcem apostolski blagoslov.

Po zborovanju je bil slavnostni komerz, katerega je priredila nemška katoliška dijaška zveza „Norica“.

Bog daj, da bi se besede, ki so se govorile na tej slavnosti, tudi praktično izvrševale in da bi naudušenje, ki se je javljalo, ne ugasnilo tako brž in da bi tudi Slovani čutili kaj o tem naudušenju za pravico in resnico!

---

velikim naporom spregovorila: „Kaj pa se je zgodilo?“

„Saj boste zmrznili!“

„Ej ne! Malo sem zadremala. Sanjalo se mi je o cesarju — to je številka 1; da je ležal na mrtvaškem odru: to je št. 47; jaz imam 72 let — terna bo!

Rekel sem: „Terna je, da sem vas tako zagledal, sicer ne bi potrebovali loterije. Idite le z menoj, sicer zmrznete.“

Vzdignil sem jo in jo peljal dalje. Reva je komaj stopala.

Spomnil sem se dogodka iz svojega življenja. Komur se ljubi, naj čita dalje, komur pa se ne ljubi, naj pa opusti: saj so se zavrgle še boljše reči.

Bil sem paglavec kakih trinajstih let. Šel sem iz Iglave domov. — To je pet milj. Saj veste, da ima ubog dijak lažjo suknjo in črevljčke, kakor vrabec, in sam vrabec si išče po zimi skrivališča v kmetovem skednju — čudno, če dijaček gleda, da se kje ogreje? Snega je bilo do kolen in nekod tudi do pasu. Utrudil in upehal sem se, da bi se bil kar zgrudil. Slednjič sem prišel v krčmo „pri angelu“, kjer sem bil, kakor že veste, znan. Dali so mi jesti, in da bi se menda segrel, steklenico vina. Prosim vas, koliko ga pa nese tak paglavec? Najedel sem se, spil sem kakega pol maselca in šel dalje. Ob cesti je bilo nametanega snega kakih pet črevljev na debelo — trdnega kakor zid. Šel sem počasi in rodile so se mi divno lepe misli. Videl sem se doma.

Slikal sem si v duhu, da mi je donesla mati večerjo, da je s sosedi oče prepeval, na ognjišču je plapolal ogenj; bilo mi je tako milo, ljubo in sladko — kdor tega ni občutil, ta ne bo verjel.

Noge pa so me bolele in mi omahovale. Vsedel sem se, da bi se malo odpočil in potem mogel hitreje dalje iti.

O, sladek počitek! V vsem življenju ne vem, izvzemši verskih občutkov, slajšega trenutka. Glava se mi je pobesila, kakor da je bila omamljena z ljuliko v čarovniškej noči. Po udih me je objelo nekako čustvo miru in sitosti, v ušesih mi je začelo zvoniti, trepalnice so mi padle na oči in bil sem srečen, kakor bi ležal v materinem naročji. Mraza nisem najmanj čutil. Naenkrat zaslišim glas. Nisem vedel, kaj to pomeni?

„Dečko!“

Odprem oči.

Pred menoj je stal loncevezec.

„Po konci!“ zavpil je in me tresel. „Zmrznil boš!“ Prijel me je za roko (bil sem na pol trd) in peljal me je po cesti dalje. Udje so se mi ogreli in — bil sem rešen.

Od tega časa imam loncevezce take rad. Tega dogodka, slavno občinstvo, ti ne pripovedujem, da bi se hvalil — lahko bi rekli: „Kopriva ne peče“; temuč, da pazite in ne hodite sami po zimi na pot in ne sedate — sicer lahko zmrznete še v tem adventu. In tega ne bi rad.

Tedenski koledar.

Nedelja, 21. novembra: 24. pob.; evang.: Jezus prorokuje o razdejanju Jeruzalema. Mat. 24. Darovanje M. D. — Ponedeljek, 22. novembra: Cecilija d. m., Maver m. — Torek, 23. novembra: Klemen p. m., Felicita m. — Sreda, 24. novembra: Janez od križa sp., Flora m. — Četrtek, 25. novembra: Katarina d. m., Jukunda m. — Petek, 26. novembra: Konrad šk.,

Peter šk. m. — Sobota, 27. novembra: Valerijan, Virgil, Ahacij šk. — Lunin spremin: Mlaj 24. novembra ob 10. uri 18 min. dopoludne. — Solnce izide 25. novembra ob 7. uri 20 m., zaide pa ob 4. uri 15 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. novembra.

(**Prevzvišeni knezoškof ljubljanski**) ki bivajo sedaj na Dunaju radi škofovskih posvetovanj, so bili včeraj dopoludne pri cesarju v avdijenci.

(**Vipavska volitev in moralne sile „Narodove“ stranke.**) „Narod“ je v zadnjih številkah v dveh zaporednih člankih proslavljal zmago „Narodove“ stranke v Vipavi ter prišel do sklepa, da so jo „dosegle tiste moralne sile naše dobe, katere so na naši strani“. — „Ideje naše stranke“, piše „Narod“, „so našle pot v srce naroda, zlasti ideja emancipacije od duhovniške prevlade“. — Kakšne so po „Narodu“ toliko proslavljane moralne sile njegove stranke, to nam sporoča neki gosp. dopisnik neduhoven iz Vipave, pišoč: Tu je ljudstvo močno zadolženo in ga imajo bogatini v svojih krempljih in ravno pri tej volitvi so vse sile napeli, da prodro s svojim kandidatom, kar se jim je posrečilo, a posrečilo z nepoštenimi sredstvi: z odpovedovanjem dolga, ako ne volijo njih kandidata, z odpovedovanjem dela, z napajanjem ter grdenjem duhovščine. To so torej one ideje „Narodove“ stranke, one moralne sile naše dobe, s katerimi je zmagala v Vipavi „Narodova“ stranka. Potem je bilo tudi to, da so na Idrijskem liberalci agitirali s kandidaturo g. Grudna in v Vipavi z g. Božičem. Mi smo že opetovano povdarjali, da se naša stranka ne bojuje za prevlado duhovščine, naš program je krščansko-socijalen. Trudimo se za povzdigo verskega življenja, da se vtrjuje in ohrani v narodu nravnost, ki je podlaga za vsako delavnost. Delamo na to, da bi priborili brezpravnemu narodu gmotnih pridobitev in gospodarskih ugodnostij, da bi bil naš narod res vedno narod poštenjakov, narod mož. Korupcija, katero širi dr. Tavčar in njegova stranka s tem, da odreka duhovščini vsako pravico v javnosti, da tira narod v brezverstvo ter s tem tudi v gmotno propast, to je ono, proti čemur se bomo vsikdar borili. Naj proslavlja dr. Tavčar izvolitev v Vipavi kakor hoče, tega nikdar ne utaji, da ob isti priliki je njega, njegova načela in njegovo politiko obsodilo vse javno mnenje slovensko. Tega poraza, katerega so provzročile res prave moralne sile naše dobe, ne odstrani nobeno zmagoslavje, vzlasti, ako se je doseglo s takimi „moralnimi silami“, kakor se je to zgodilo pri dopolnilni volitvi na Vipavskem.

(**Imenovanja pri pravosodju.**) Voditeljem zemljiščne knjige sta imenovana Ign. pl. Kleinmayer in R. Samsa, oba v Ljubljani, dalje Iv. Bevc za Novo Mesto in Jos. Blaš za Ljubljano. Pisarniški oficijali prve vrste so postali: Iv. Čerček za Radovljico, Jos. Beniger za Kamnik, Jernej Sočnik za Kranj, Fran Košir za Krško in Iv. Dovjak za Črnomelj; oficijali druge vrste so imenovani: Mihael Grebenc za Novo Mesto, Al. Lindtner, Vilj. Rogl, Fr. Bunz in G. Janežič za Ljubljano, Ig. Čamernik za Brdo, Valentin Vončina za Logatec, Ivan Smolik in Josip Jernè za Novo Mesto, Josip Zimmermann za Ljubljano, Ivan Praprotnik za Novo Mesto, Fr. Urbančič za Ljubljano, Vin. Šorn za Ljubljano, Valentin Cerovšek za Škofjo Loko, Aleks. Šerko za Novo Mesto, Friderik Grohmann za Celje, Martin Burja, Fr. Stenta in Jos. Hočevar za Ljubljano, Fr. Verderber za Vrhniko, Aleks. Sremčevič in Ign. Gabrič za Ljubljano, K. Korošec za Ribnico, Jos. Čečelič, Fr. Planičar za Novo Mesto in konečno Alb. Pogačnik za Ljubljano. Kanclisti v XI. plačilnem razredu: M. Frass za Idrijo, Ivan Vidmar za Kočevje, Frid. Badiura za Krško, Flor. Apich za Rogatec. Premeščeni so naslednji kanclisti: Mat. Kozuvan iz Ribnice v Litijo, Ivan Povh iz Radovljice v Škofjo Loko, Fran Pečnikar iz Logatca v Kranj, Rud. Rasteiger iz Cirknice v Sevnico in Jakob Mesarec iz Postojine v Ptuj.

(**Novi društvi.**) V Zgornjem Berniku, politični okraj Kranj, se snuje slovensko bralno društvo, v Mošnjah pa nameravajo ustanoviti novo gasilno društvo.

(**Naš rojak**) akademični slikar Josip Germ, dvakrat s prvo ceno odlikovani učenec slavnega češkega slikarja V. Brožika, otvoril je te dni v Pragi atelijer za figuralno slikanje (portret, nabožne in dekorativne slike, genre). Kdor si želi omisliti kako sliko ali informovati se v tem oziru, naj se obrne na njega pismeno pod naslovom: J. Germ, Praga, Vodičkova ul. 38.

(**Učiteljske spremembe na Štajerskem.**) Na novo so nastavljeni učiteljski abiturijentje oziroma abiturijentinje: gdč. Marija Trampuš, podučiteljicam pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Anka Vauda, pomožnim učiteljicam v Slov. Bistrici, Gabrijela Fisolitsch, pomožnim podučiteljicam v Tinjah, Pavla pl. Ziernfeld, pomožnim podučiteljicam v Središču; podučitelji pa gg.: Franc Čepe v Kamnici, Jožef Slekovec pri Spodnji Sv. Kunigoti, Oskar Žolnir v Markolah, suplentom pa Jožef Peitler pri Sv. Jarneju pri Poličanah. Okrajni pom. učitelj Alojzij Schaup prideljen je šoli v Kamnici. Učiteljica ženskih ročnih del, gospa Marija Pečar-Vasle postala je suplentinja pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Prestavljeni so podučitelji oziroma podučiteljice: g. Ivan Vrabl od Sv. Antona v Slov. goricah k Sv. Jurju, g. Silvester Košutnik od St. Ilja v Slov. goricah k D. M. v Brezju, g. Anton Šebat pride za suplenta iz Laporja v Črešnjevec, g. Avg. Achitsch, bivši podučitelj v Kamnici — sedaj pri vojakih — pa za podučitelja k Sv. Martinu pri Vurbergu. Gdč. Marija Škrjančeva je premeščena od Sv. Jurja v Slov. gor. k Sv. Antonu, Ivanka Škrjančeva pa od Sv. Jurja v Laporje, Marija Vučnikova od Sv. Jurja ob Pesnici v Jarenino, Elvira Vipavčeva k Sv. Jurju, Viktorija Kautznerjeva od D. M. v Brezju k St. Ilju v Slov. goricah.

(**Čebelarski shod.**) katerega je sklicala c. kr. kmetijska družba, se je vršil 8. dne t. m. ob precejšnji udeležbi čebelarjev, seveda le iz bolj bližnjih krajev, dočim so mnogi oddaljeni čebelarji pismeno in brzojavno pozdravili shod in se strinjali z namero, ustanoviti čebelarsko društvo. — Po daljšem posvetovanju se je soglasno sklenilo, ustanoviti občno slovensko čebelarsko društvo za vse pokrajine, koder prebivajo Slovenci, dalje, da naj udnina znaša na leto 1 gld. in da naj se izdaja čebelarski list kot mesečnik, katerega naj udje dobivajo brezplačno.

(**Letošnja premovanja goved**) so se vršila po objavljenem programu meseca oktobra v Gorenji Vasi, v Ribnici in v Vipavi. K premovanju v Gorenjo Vas so dne 18. oktobra t. l. pripeljali 15 bikov, 28 krav in 19 telic, torej skupaj 62 goved. Premije za bike so dobili: Franja Tavčar z Visokega (25 gld., katera je pa to darilo prepustila za druge), Anton Pintar iz Stranske Vasi (15 gld. in od prvega darila 5 gl.), Martin Brence iz Gorenje Vasi (15 gl. in od prvega darila 5 gl.), Ivan Bogataj iz Dolenje Dobrave 10, Ivan Krmelj iz Bukovega Vrha 10 gld., Anton Kržišnik iz Bukovega Vrha (10 gld. in od prvega darila 15 gld. kot posebno nagrado za razstavljeno lepo plemeno goved v vseh treh skupinah). — Premije za krave so dobili: Jernej Ramovš iz Poljan 20, Helena Čadež iz Poljan 15 gld., Franja Tavčar z Visokega (10 gld., katera je pa to darilo prepustila za drugega), Anton Kržišnik iz Bukovega Vrha, Pavel Oblak iz Gor. Vasi, Alojzij Grošelj iz Dobja in Frančišek Furlan iz Gorenje Vasi po 10 gl. — Premije za telice so dobili: Ivan Debeljak iz Hotavelj 20, Pavel Oblak iz Gor. Vasi 15, Anton Kržišnik iz Bukovega Vrha, Alojzij Grošelj iz Dobja, Franja Tavčar z Visokega in Helena Čadež iz Poljan po 10 gl. — K premovanju v Ribnico so dne 21. oktobra pripeljali 13 bikov, 49 krav in 36 telic, torej skupaj 98 goved. Premije za bike so dobili: Ivan Zabukovec iz Malih Slivic 25, Frančišek Kljun iz Gor. Vasi 15, Ivan Arko iz Dan 15, Ivan Kromar iz Dol. Vasi 10, Fr. Andoljšek iz Vel. Poljan 10, Ivan Ilc iz Gor. Vasi 10, Bernard Kovačič iz Sodražice 10, Frančišek Kljun iz Brež 10 gld. — Premije za krave so dobili: Frančišek Arko iz Sodražice 20, Ivan Lovšin iz Ribnice 15, Frančišek Dolinar iz Ribnice, Ivan Petelin iz Ribnice, Frančišek Piček iz Ribnice in Andrej Podboj iz Ribnice po 10 gld. — Premije za telice so dobili: Anton Prelesnik iz Dolenjih Laz 20, Frančišek Piček iz Ribnice 15, Andrej Podboj iz Ribnice 10 gold., Frančišek Andoljšek iz Poljan, Ivan Matej iz Prigorice, Mihael Čampa iz Nemške Vasi po 10 gld. — K premovanju v Vipavo so 23. dne oktobra pripeljali 9 bikov, 30 krav in 26 telic, torej skupaj 65 goved. Premije za bike so dobili: Ivan Ferjančič iz Vipave 25 gld., Frančišek Ferjančič iz Budanj in Ivan Lovrenčič iz Vipave po 15 gld., Leopold Žgur iz Goč, Matija Koritnik iz Lozic po 10 gld. — Premije za krave so dobili: Karol Mayer iz Vipave 20 goldinarjev, Ivan Petrovčič iz Šmabora 15, Matija Erjavec iz Vipave 10, Anton Kostanjevec iz Vipave 10, Ivan Čehovin iz Erzelja 10, Frančišek Uršič iz Podrage 10, Friderik Turk iz Erzelja 10, Ivan Hladnik iz Goč 10, Ivan Šlakar iz Vipave 10 gld. — Premije za telice so dobili: Frančišek Krečič iz Goč 20, Andrej Rebek iz Erzelja 15, Karol Mayer iz Vipave 10, Ivan Praček iz Dolgega Polja 10, Ferdinand Kete iz Slapa 10, Josip Tomažič iz Vipave 10 gld.

(**Vera pri socijalnih demokratih — zasebna stvar.**) Značilen je članek, v katerem socijalno-demokratični vodja Liebknecht v časniku „Der wahre Jakob“ proslavlja svojega umrlega somišljenika Grillenbergerja. Začenja se tako-le: „Nikakega križa ne postavim pred njegovo ime, kajti, da se je umeknil krščanskemu križu, izročil je svoje telo čistečemu, žarečemu plamenu. Torej ne križa pred njegovo ime!“ V teh besedah je pač razlit ves strup, katerega neté socijalni demokratje proti krščanstvu. In vendar se dobijo še slepci, ki verjamejo socijalnim demokratom, ki radi pripovedujejo, da je njim vera zasebna stvar!

(**Pege na solncu vzrok mile zime.**) Angleški zvezdoslovec Aleksander Mac Dowall dokazuje oprt na svoje opazovanje, da je vsled peg, ki se vidijo na solncu, za zahodno Evropo pričakovati milejše zime. Na drugi strani pa isti astronom dokazuje, da je poletje hladneje, ako ima solnce veliko peg in gorkejše, ako se opazuje na solncu malo peg. Te svoje trditve je Mac Dowall objavil v glasilu „Royal Meteorological Society“.

(**Koliko je vreden mazinec?**) Neki rokodelski pomočnik si je strl pri svojem delu mazinec na levi roki, da so mu ga morali odrezati. Zahteval je od okrajne blagajne rento, katero mu je blagajna začetkoma dala, a kmalu zopet odklonila, češ, da človek lahko dela, tudi če mazinca nima. Državni zavarovalni urad pa je na pomočnikovo pritožbo odločil, da ima pravico zahtevati 10 odstotkov rente, ker je gledé zmožnosti za ročna dela mazinec takoj za palcem in kazalcem.

* * *

(**Sejmi po Slovenskem od 21. do 27. novembra.**) Na Kranjskem: 21. v Gor. Planini, Hotederšici, Ljubljani (osem dnij); 22. na Slapu pri Vipavi; 23. v Mojstrani, pri Sv. Lovrencu na Temenici; 25. v Loki, Zatičini, na Krškem in v Domžalah pri Mengšu. — Na Koroškem: 24. v Oberdrauburgu; 25. v Grajfenburgu. — Na slovenskem Štajerskem: 22. Podčetrtkom, pri Sv. Barbari v Halozah, v Slov. Bistrici, v St. Jurju ob Tabru, v Šoštanju; 25. v Kanižu, Ptuju, Dobju in Vildonu. — Na Primorskem: 22. v Šmarji; 24. v Vidmu (do 3. dec.).

Društva.

(Vabilo k zabavnemu večeru), katerega priredi katol. društvo za mladeniče v Ljubljani v nedeljo, dné 21. novembra t. l. ob 6. uri zvečer v rokodelskem domu, Komenskega ulice št. 10. — Vspored: 1. G. Ipavec: „Zvezda“, zbor. 2. *** „Hej Slovenci“, zbor. 3. „Pevčeva kletev“, deklamacija. 4. D. Jenko: „Lipa“, zbor. 5. P. H. Sattner: „Na planine“. 6. J. Hladnik: „Lahko noč“, zbor. 7. Govor. 8. Čevljar. Veseloigra v treh dejanjih. — Priredil J. Štrukelj.

(Odsek amateur-fotografov „Slovenskega planinskega društva“.) Ker se zanimanje za ta odsek vedno bolj širi, priredi omenjeni odsek v torek, 23. nov. v društveni sobi „Slov. plan. društva“ (Narodni dom) ob 8. uri zvečer sestanek amateur-fotografov, na katerega se uljudno vabijo vsi p. n. gg. slovenski amateur-fotografi, kakor tudi njih prijatelji, ki bi se radi s fotografijo seznanili.

(Slovensko planinsko društvo) je sklenilo, da priredi vsaki teden, in sicer v ponedeljkih, v gostilni „Narodnega doma“ sestanek društvenikov in njih obitelj. Ker bode vselej odbor zastopan, imeli bodo društveniki priliko, zvedeti najnovejše odborove ukrepe in sprejemati razne informacije in pojasnila. Posamezniki bodo poročali o nedeljskih izletih, o nameravanem prihodnjem izletu itd. Ker se bodo tudi pevci večkrat oglasili, upati je, da bodo večeri zabavni. Prvi večer je v ponedeljek 22. t. m.

(Mestna hranilnica ljubljanska) ne bode znižala obrestne mere za hranilne uloge, ampak bode tudi za naprej, t. j. od 1. januvarja 1898. obrestovala uloge po 4% in bode sama plačevala novi rentni davek tako, da bodo vlagatelji dobivali cele 4% obresti. Kakor znano, znižala je kranjska hranilnica obrestno mero za hranilne uloge na 3·9%; vidi se torej, da mestna hranilnica ljubljanska boljše obrestuje uloge, nego

kranjska hranilnica, in je torej pričakovati, da bode vsakdo raje nalagal svoje denarje pri mestni hranilnici ljubljanski, ker ona bolje obrestuje in ker jamči občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo za vse uloge.

(Seja glavnega odbora kmetijske družbe kranjske 4. dne novembra 1897.) Seji je predsedoval družbin predsednik, gosp. ces. svetnik Ivan Murnik, navzoči so pa bili: podpredsednik, g. ravnatelj Fr. Povše, odborniki gg. Folakovski, Lenarčič, Rohrman, dr. Romih, Šiška, Witschl, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in tajnik G. Pirc. Odbor se je posvetoval o nameravani ustanovitvi dekliške gospodinjske šole ter je načelno sklenil, da bo pouk trajal eno leto, določil je učne predmete slično drugim šolam ter glede podpor sklenil, da se takoj obrne do vis. c. kr. kmetijskega ministerstva. Na predlog odbornika gospoda grofa Barbota je odbor sklenil poslati peticije proti nameravani vpeljavi transportnega davka, kot kmetijstvu jako škodljivega, na finančno ministerstvo in obe hiši držav. zbora ter o tem obvestiti vse državne poslance kranjske dežele. Glede vloge krškega županstva o kvarnem postopanju pri zaprtijah, kadar so živinske kuge, je družbin podpredsednik, gosp. ravnatelj Povše prevzel nalogo, da se osebno zavzame za to pri referentu v ministerstvu za notranje zadeve. Agrarskega shoda, ki bo 1. dne decembra t. l., se odbor udeleži po svojem odposlancu, gosp. podpredsedniku Povšetu. Na vprašanje deželnega odbora o družbinem mnenju glede predloga nekterih dolenjskih občin, da naj se licencevanje bikov opusti, a uvede naj se premovanje bikov ter naj se potem dovoli spuščati le premovane bike, je odbor odgovoril, da to ni mogoče, ker bi ogromnih troškov naša dež. ne mogla zmagavati. — Glavni odbor je ukrenil, poročati c. kr. kmetijskemu ministerstvu, da so potrebni za prevoz sadja posebni železniški tarifi, ako naj se varuje domače sadje pred prekmorsko konkurencijo. — Prošnjo novoustanovljene mlekarske in sirarske zadruge v Postojini je glavni odbor sklenil toplo priporočeno izročiti deželnemu odboru. — Glavni odbor je vzel na znanje, da je c. kr. finančno ravnateljstvo družbi dovolilo, carine prosto uvažati na leto 500.000 klgr. kajnita.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan g. župnik 5 gld. — G. Fr. H. iz V. 2 gld. — G. duh. svetnik Jan. Ažman iz Gorij 5 gold. mesto venca na grob preljubega sošolca g. L. Berganta. — G. Mih. Arko, dekan v Idriji, 5 gld., ker je bil službeno zadržan vdeležiti se pogreba gosp. Hofstetterja v Postojni. — G. župnik iz Rovt 5 gld. namestu venca na grob pok. L. Berganta. — G. J. Janežič, finančni koncipist v Ljubljani, 2 gld. — G. J. Pfajfar iz Harij 5 gld. — G. Fr. Oswald, katehet v Idriji, 2 gld. — Quidam iz Krke „šare“ v vrednosti 11 gld. 36 kr. — Bog plačaj stotero!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. novembra. Večerno sejo je hotela opozicija zabraniti, ker je pri začetku seje ostala zunaj zbornice ter notri poslala posl. Pommerja, ki je predlagal prešteti poslance, češ, da zbornica ni sklepčna. Predsednik je naštel poslancev 124. Na to so se vsuli levičarji v dvorano. Poslanci na desnici so jim klicali: To so poslanci! To je komedija. Predsednik je obžaloval, da se na tak način zavlačuje razprava o podporah za nezgode. Ob pol dvanajstih zvečer se je seja završila. Prihodnja seja je v ponedeljek. Na dnevnem reda je volitev druzega podpredsednika, za katerega bo gotovo izvoljen dr. Fuchs.

Dunaj, 20. novembra. Finančni minister Bilinski je v obširnem govoru proti koncu včerajšnje seje dokazoval potrebo podpore zaradi raznih nezgod, povdarjal je, da je vlada v tem oziru storila, kolikor ji sploh dovoljujejo finančne razmere, da pa bi zakonu ne mogla pritrditi, ako bi se številke glede podpore zvišale. S tem pa ne reče, da bi pozneje, ako se spozna, da je kje še potreba velika, vlada ničesar več ne dovolila.

Dunaj, 20. novembra. Izvrševalni odbor slovansko-krščanske narodne zveze je bil te dni pri naučnem ministru Gautschu in pravosodnem ministru Gleispachu, ki sta si dala podrobneje razložiti najnujneje zahteve naše zveze.

Dunaj, 20. novembra. V današnji seji proračunskega odseka avstrijske delegacije, ki se je pričela ob 3. uri popoludne, je razvijal zunanji minister grof Goluhovski svoj običajni ekspozej.

Dunaj, 20. nov. V posamnih strankah desnice vlada mnenje, da se vkljub mnogobrojnim spreminjevalnim predlogom od strani opozicije razmeroma v kratkem času reši nagodbeni provizorij in da bo mogoče do 11. decembra, ko se zaključi sedanje zasedanje, spraviti pod streho še proračunski provizorij in vojaški kontingent. Dostavlja pa se, da sedaj še niso povsem znani načrti obstrukcijonistov.

Levov, 20. novembra. Iz Varšove se poroča, da je posredovanjem ondotnega rim.-katoliškega ordinarijata ministerstvo odredilo, da opravlja katoliška šolska mladina svoje molitve pred in po šolskem pouku v 9 gubernijah v latinskem in ne več v ruskem jeziku. V Povislju je v to svrho dovoljena raba poljščine.

Krakovo, 20. nov. V mestu Sambor je požar vpepelil celo židovsko predmestje blizo sto hiš.

Carigrad, 20. novembra. Poslanikom v Berolinu je imenovan Tewfik-paša, v Belgrad pa pojde Ibrahim-feti. Začasnim guvernerjem v Adani je imenovan Schakir-paša, začasnim mutešarifom v Merzini pa Reši-paša. S tem je izvršena sprememba, ki jo je zahteval avstrijski poslanik.

London, 20. novembra. V ulici Aldergate Street se je pojavil včeraj popoludne požar, ki še sedaj razsaja. Veliko število hiš je že uničenih.

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 53 | 4

dorševo med. ribje olje

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo, — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča

lekarna L. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta štev. 1, poleg mesarskega mosta.

Telefona štev. 68 je slav. občnstvu v poljubno porabo.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istotako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dné 2. februvarija 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—67

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, železn. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. *Prospekti zastonj in franko.*

Za otroške bolezni,

za katere jo tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri **želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez** itd., in ravno tako pri **kataru sapnika** in **oslovem kašlju.** (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) IV. 4 47

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Umrli so:

17. novembra. Jožef Vadnov, sprevodnik, 37 let, Resljeva cesta 25, jetika.

18. novembra. Ivan Hiršel, delavec, 79 let, Vodmat 24, ostarelost.

Tujci.

17. novembra.

Pri *Slonu*: Mikluš iz Gorice. — Kareski iz Berolina. — Kleissl iz Žatca. — Boncelj iz Železnikov. — Wirl iz Trsta. — Havas iz Vel. Kaniže. — Pristinger, Braun, Nosal, Weiss, Mehes, Rausch, Mahler, Zeska, Wagenführer z Dunaja. — Lippovitz iz Budimpešte. — Artner, Klinger iz Gradca. — Weithner, Settari iz Beljaka. — Toman iz Moravč. — Plošic iz Št. Jurja. — Kretinszky iz Novega Mesta. — Kos iz Žužemberka. — Tomaszkiewicz iz Črnovic. — Piber iz Brusnice. — Dereani iz Kamnika.

Pri *Maliču*: Waller iz Frankobroda. — Sammek iz Brna. — Schmidt iz Hohenberg-a. — Bunzl, Mayer, Landau, Schubert, Hirsch, Brauner, Vorthman, Kraker z Dunaja. — Obereigner iz Snežnika — Wallovich iz Gradca. — Fuchs iz Kokre. — Forcher iz Knittelfeld-a.

Pri *Lloydu*: Skaller, Redinger z Dunaja. — Martinčič iz Podnarta. — Filler iz Št. Ruperta. — Sitar iz Toplic. — Jarc iz Št. Jerneja. — Župan iz Mojstrane.

Pri *Bavarskem dvoru*: Strel iz Gradca. — Hönigmann iz Kočevja. — Gosparič iz Celja. — Kauz iz Kamnika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 20. novembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	12	—	Špeh povojen, kgr.	—	66
Reč, „	8	—	Surovo maslo, „	—	84
Ječmen, „	6	30	Jajce, jedno	—	3
Oves, „	6	20	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	8	50	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	7	80	Telečje „	—	66
Koruza, „	6	30	Svinjsko „	—	56
Krompir, „	2	30	Koštrunovo „	—	36
Leča, hktl.	12	—	Piščanec	—	55
Grah, „	12	—	Golob	—	17
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	1	78
Maslo, kgr.	—	94	Slama, 100 „	1	70
Mast, „	—	70	Drva trda, 4 kub. m.	6	86
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, 4 „ „	5	—

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
19	9. zvečer	745·6	7·0	sl. sever	jasno	
20	7. zjutraj	745·4	2·4	brezv.	megla	0·0
	2. popol.	744·5	7·2	sl. svzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 9·0°, za 6·2° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Terezije Bregar od Sv. Trojice zemljišče (140 gld.), terjatev 200 gld., dné 22. nov. in 21. dec. v Ložu.

Franceta Pugelja iz Tržiča neprem. posestvo (520 gl.), terjatev 107 gld., dné 23. nov. in 21. dec. v Ribnici.

Frančiške Lovšin iz Ribnice neprem. posestvo (550 gl.), terjatev 32 gld. 24 kr., dné 23. novembra in 21. decembra v Ribnici.

Janeza Podlogarja iz Malega Ločnika posestvo (630 gld.), dné 23. nov. in 24. dec. v Vel. Lašičah.

Mihaela Grobelnika iz Motnika nepremaklj. posestvo (5200 gld.), terjatev 1500 gld., dné 23. nov. in 21. dec. v Kamniku.

Matije Kordiža s Hriba neprem. posestvo (510 gld.), terjatev 96 gld. 90 kr., dné 23. nov. in 21. dec. v Ribnici.

Pavla Vatovca iz Gor. Ležeč nepremakljivo posestvo (1523 gld.), terjatev 106 gld. 75 kr., dné 27. nov. in 22. dec. v Senožečah.

Prav lepo, prijazno, pritlično

stanovanje

obstoječe iz dveh velikih sob, s kuhinjo, kletjo in drvarnico, oddaje se takoj, ali pa za februvarij 1898.

Ravno tam je na razpolago, suho, veliko, obokano

skladišče 798 2—1

katero se lahko posamezno, ali pa s stanovanjem združeno uporablja.

Povprašati naj se izvoli pri **lastniku hiše v Gruberjevi ulici, št. 9, prvo nadstropje.**

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na meseo lahko pošteno zasluži sleherni ter **povsod** brez zgube, ako hoče prodajati **postavno dopuščene** srečke in državna pisma.

Ponudbe na **Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschegasse 8.** 459 10-9 733 10—3

Krčmarji in zasebniki, kateri želé kupiti

pristna, naravna vina,

obrnejo naj se do 677 15—12

Pavla Sponza

v Rovinju v Istri,

kateri dá popolno jamstvo za pristnost njegovih vin. — Na željo vpošlje **vzoroe belega** in **„moscato rosa“, terana** in **belega istrskega vina.**

Preč. duhovščino še posebej opozarja na svoja naravna pristna vina za uporabo pri daritvi sv. maše.

Matko Malovič

stavbeni in pohištveni mizar

Dolenjska mitnica, Ljubljana, Hradeckega vas št. 1,

se priporočam čast. duhovščini in slav. občinstvu, kateri želé podpirati domačo obrt, v prevzetje vseh v 654 8

mizarsko stroko spadajočih del,

katera izgotovim solidno in po nizki ceni v najkrajšem času

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročujte se na

„ZORO“,

ki je **glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.**

Cena: Za nedijake **1 gld.**, za dijake **60 kr.**

Upravnik: **Pavel Marija Valjavec,** stud. iur., **Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV., 30.**

Otvoritev ključarske obrti in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem pričel

v Ljubljani, v Konjuških ulicah št. 9

ključarsko obrt

ter se priporočam v blagovoljna naročila na vsa v to stroko spadajoča dela. Mnogoletno delovanje mi omogoča zagotoviti dobro delo in kar možno nizke cene.

Velespoštovanjem

797 2—1 ***Konrad Kermelj,***
ključarski mojster.

P. i. slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svojo

krojačnico

na Kongresni trg štev. 5

v Gestrinovo hišo poleg Gerberja.

Zahvaljevaje se za dosedaj mi izkazano zaupanje, se toplo priporočam za nadaljne naročbe in zagotavljam solidno in ceno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

787 3—1 ***Franjo Kraigher***
krojač oblek za gospode.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 47—41

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinejše, raznebarvne: rujave, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve V zalogi ima tudi **kahljice za štedilnike**, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Koledar katol. tiskovnega društva za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev" za več ko 400 šolarjev. Neudom stane krasno vezan gld. 1·20.

Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dneve celega leta. — Spisal o. Brunon Vercruysse, duhovnik D. J.; preložili lavantinski bogoslovci. — I. zvezek (od 1 prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 gld 50 kr., po pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52—17

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrdka obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cén in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo tacega blaga, od najfinejšega **namiznega olja** do **goriva** in **olja za mazanje strojev.** 674 35

Staropreizkušeno dijet. kosmet. sredstvo (vribalno) za okrepčavo in utrjenje žil in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hribolažki fluid).

Z uspehom ga rabijo hribolazci, biciklisti in jahači, da se utrdé in okrepčajo po dolgem naporu. — **Cena** steklenici **1 gld.**, pol steklenice **60 kr.**

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavno zalogo ima

okrožna lekarna v Korneuburgu
pri Dunaju.

114 15 G

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim čč. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo **gostilno preselila**

na Turjaški trg št. 1

v novo hišo „Katoliške družbe".

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska** in **istrijanska vina**, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo.** Vsakčas postreževa z okusnimi, gorkimi in mrzlimi jedili.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane **sobe za prenočevanje.**

V mnogoštevilen obisk se priporočava

784 24—1 **Andrej in Ana Zalar.**

Novo ustanovljena in novourejena **domača** stavbinska in umetalna steklarija

tvrdke 503 10

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovca"

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpriprostejšega do najfinejšega dela. — Ob jednem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: **porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v pleščah, svetilike, podobe, okviri za podobe itd.**

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

S kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tudi tesarska dela.

kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

dve po 793 1

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščine, iz kositarja po 1·50 gld., iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzidati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvanje zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališča id.

Prodaja hiše.

Dvonadstropna hiša z gostilniškimi in prodajalniškimi prostori v zelo obiskani ulici v sredini mesta **proda se** pod jako ugodnimi pogoji.

Natančneje v **notarski pisarni g. dr. Vok-a v Ljubljani.** 776 3—1

Št. 38556. 758 1—1

Razglas.

Podpisani magistrat s tem javno naznanja, da je tukajšnji občinski svet v svoji seji dné 3. t. m. sklenil sledeče:

a) Pri **mestni hranilnici ljubljanski se obrestna mera gledé hipotečnih, občinskih in deželnih posojil,** izimši posojila, katera so doslej od slučaja do slučaja bila privoljena proti nižjemu obrestovanju kakor 4½ %, od **dné 1. januvarija 1898. l. na dalje in sicer do preklica, poviša iz 4½ odstotka na 4¾ odstotka.** Upravni odbor pa ima vendar pravico pri večjih že obstoječih kakor tudi pri konventovanih posojilih obdržati dosedanjo obrestno mero.

b) **Obrestna mera pri meničnih in založnih posojilih** se od prav **tistega časa na dalje do preklica zniža** (in sicer pri **meničnih posojilih od 5½ in pri založnih posojilih od 6 na 5 odstotkov.**

Mestna hranilnica ljubljanska prevzame plačevanje rentnega davka od **uložnih obrestij ná-se,** ne da bi zahtevala od strank povračila tega davka, pri čemer pa se **obrestna mera od ulog kar nič ne izpremeni,** da bo torej **mestna hranilnica tudi za naprej plačevala 4% obresti** ulagateljem brez prikrajšanja in nosila sama tudi pridobninski davek, ne da bi od dolžnikov zahtevala povračila.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 16. novembra 1897.

Št. 37714. 755 3—3

Ustanove.

Za tekoče leto podeliti je pri podpisanem magistratu nastopne **ustanove:**

1. **Jan. Bernardinijevo** v znesku . . . gld. 95·05,
2. **Jos. Jak. Schillingovo** v znesku . . » 86·10;
3. **Jurij Thalmeinerjevo** v znesku . . . » 86·26,
4. **Jan. Jost. Weberjevo** v znesku . . » 90·02, do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile in so uboge pa lepega vedenja.
5. **Jan. Nikl. Kraškovičevo** v znesku . » 79·80, do katere ima pravico uboga nevesta iz šentpeterske fare v Ljubljani.
6. **Jan. Ant. Fancojevo** v znesku . . . » 67·20, do katere imajo pravico uboge poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu.
7. **Jos. Feliks Sinovo** v znesku . . . . » 48·30, katero je podeliti dvema najbolj revnima deklicama iz Ljubljane.
8. **II. Ant. Raabovo** z znesku . . . . » 230·—. Pravico do ene polovice te ustanove imajo uboge, dobro vzgojene hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, do druge polovice pa uboge poštene vdove ljubljanskih meščanov.
9. **Miha Pakičevo** v znesku . . . . . gld. 128·10 do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu in pa njih vdove.
10. **Jan. Krst. Kovačevo** v znesku . . . » 151·20, katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami zakrivili.
11. **Helene Valentinijeve** v znesku . . » 84·— katero je razdeliti med otroke v frančiškanski fari v Ljubljani rojene, ki nimajo staršev in še niso 15 let stari.
12. **Marije Kosmačeve** v znesku . . . . » 100·—, do katere imajo pravice uboge sirote uradnikov iz Ljubljane, ki so ženskega spola in lepega vedenja.
13. **Ustanova za onemogle posle** v znesku » 50·40, katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za eno ali drugo teh ustanov vložiti je opremljene s potrebnimi dokazili **do 28. t. m.** pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. novembra 1897.

„Kondor" „Helios."

(794) 1

Naznanilo.

Opiraje se na priporočilo v „Škofijskem Listu“ II. štev. t. l. ponudimo **letošnje** 663 4

izvrstno vino,

katero bo kmalo sposobno za razpošiljanje, vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. **Mašno vino** . . . . . **hktl. od gld. 26 do 28**
2. **Navadno namizno vino,** tudi zajamčene pristnosti „ „ „ **20 „ 24**
3. **Vino nižje vrste** . . . „ „ „ **15 „ 18**

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi še s **starim vinom** ter razpolaga s **finimi dezertnimi buteljskimi vini**.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, 3 je 56 litrov. — Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

C. in kr. privilegovani

zavod za izdelovanje orgelj

tvrdke

Franc Čapek

v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s prvimi darili, član pariške akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to stroko spadajočih del, kakor: **izdelovanje in postavljanje novih orgelj** po najnovejšem, preizkušenem stožčnopredalčnem (Kegellade) zistemu i. t. d. **prenavljanje in popravljanje orgelj, harmonijev,** ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26—21

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem **150 novih orgelj**, mej temi so se postavile orglje v **kremski mestni župni cerkvi** (z 48 registri), v **prostejeviški** (s 30 registri), v **Št. Lenartu na Koroškem** (z 28 registri), v **Cortini di Ampezzo** (z 32 registri). v **Oberthamu na Češkem** (z 18 registri). v **Czepanu na Sedmegraškem** (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta 8, poleg Alojzijevišča

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše **izdelovanje**

monštranc, ciborijev, kelihov, tabernakljev, svečnikov, lestencev, križev itd. 764 2

iz najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Dr. Henrik Stepancič

c. kr. sodni pristav

Melanija Stepancič rojena Barilli

poročena.

Ilirska Bistrica, dné 20. novembra 1897.

796 1—1

Dobiva se povsod. C 745 36—1

Sarg's Kalodont

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zób.

Št. 39.348. 777 3—2

Išče se stanovanje.

Podpisani mestni magistrat ljubljanski potrebuje za dobo

od 1. februvarija do 1. novembra 1898. leta

za pisarno mestne efektne loterije stanovanje, obstoječe iz **jedne velike** in **dveh manjših sob.**

Pismene ponudbe, v katerih naj bode navedena najemščina, sprejema ob uradnih urah magistratni predsedstveni tajnik **Evgen Lah.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 15. novembra 1897.

Otvoritev gostilne.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem **otvoril** v hiši

Sv. Petra cesta št. 66 v Ljubljani

☛ gostilno ☚

kjer točim **pristno, naravno vino** različnih vrst, **Reininghausovo marčno pivo** in **pristno žganje.** — Postrežem tudi z **okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili.**

Za točno, prijazno postrežbo skrbela bode gospa **Rozalija Wester.** V mnogoštevilni obisk in naročila se uljudno priporočam.

Odličnim spoštovanjem

773 2—2 ***Dominik Lušin,***

trgovec z vinom na drobno in debelo.

Restavrant „Narodni dom“.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznaniti, da začnem v soboto zopet toč ti izborno in jako priljubljeno

budjejeviško pivo

iz akcijske pivovarne v Budjejevicah.

Z velespoštovanjem

Gregor Majnik,

795 3—1 *restavratêr.*

Št. 37.742. 778 3—2

Razglas.

Visoko c. kr. ministerstvo za železnice je z razpisom z dné 19. oktobra letos, št. 10208, dovolilo, da se sme gledé projektovane male železnice v Ljubljani, ki bi jo gonila električna sila, vršiti **pregled trase** in pa **komisija zaradi postaj.**

To se v smislu § 13 ministerskega ukaza z dné 29. maja 1880 (drž. zak. št. 57) javno naznanja z dostavkom, da so pri tukajšnjem stavbnem uradu vsakemu na vpogled razgrnjeni dotični pripomočki in sicer:

Popisi trase, tehnično poročilo, različni podolžni in poprečni preseki in pa troškovniki. Kdaj in kje se bo pregled vršil, naznanilo se bo pozneje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 15. novembra 1897.

Za **sezono**

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! trocevke, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, priporočam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spadajoče nove naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Velespoštovanjem

534 20—15 ***Fran Sevčik***

puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.**

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, druševin in potujočih agentov.

Zagotavljajoč hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-47

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Naznanilo prevzetja.

Usojam si p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da sem **prevzel** prenovljeno in dobro znano

restavracijo „Perlesove pivovarne“

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 9.

Za **izvrstno marčno pivo, fina in naravna vina,** za **okusna mrzla in gorka jedila** in za **pazljivo postrežbo** je poskrbljeno.

Za mnogobrojni obisk najuljudneje prosi

s spoštovanjem

765 3—3 **J. Vospernig**

poprej restavratêr tovarne Goričane.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila

za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih, brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1·10 do 2·75
šest „ „ 6·25 „ 15·—

Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1·— do 1·40
šest „ „ 5·75 „ 7·75

Svitloe za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1·40
šest gld. 4·50 do gld. 7·50

Dvanajst ovratnikov
od gld. 1·80 do 2·20.

Dvanajst manšet
od gld. 3·30 do 4·60.

12 prečlog
(Vorhemden)
od gld. 3·25 do 5·—

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za **kroj brez graje** in za **točno postrežbo** jamči tvrdka

J. C. Hamann

v Ljubljani,

ki s **perilom oskrbuje** mnogo **c. in kr. častnikov** in **c. in kr. mornarico.**

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja na zahtevo brezplačno. 66 45

Razpisana je

služba organista in cerkvenika

na Homcu, pošta Radomlje.

Več pové župni urad. 775 2–2

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32—34

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesenih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Spričalo. Gosp. **Andrej Rovšek** je naredil pri **župni cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja** v popolno zadovoljnost podpisanega predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici,
dné 30. julija 1897. 505 52–17

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za **leto 1897**

osem cesar Frančišek-Jožefovih ustanov po 25 gld.

za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici **do dné 23. novembra t. l.** in priloži naj se jim od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj kak obrt samostojno (na svojo roko) izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog. 752 3–3

V Ljubljani, dné 2. novembra 1897.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno **francosko žganje** v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., **med. konjak, med. malaga,** najboljša, vse po najnižjih cenah. **Železnato kinesko vino, sagrada vino** (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je

kina-železnati malaga

kot dijetetično, krepčujoče in kri tvoreče zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi primanjkujočim otrokom, ženskim, rekonvalescentom, sploh slabotnim osebam;

Steklenica gld. 1·80, pol stekl. gld. 1·—

Prireja se v kemično farmacevtičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“

J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)

v Ljubljani

kateri naj se dopošiljajo naročila. Ondi dobé se tudi vsa **homöopatična zdravila.**

Pojasnila na v lekarniško stroko spadajoča vprašanja dajo se radovoljno in brezplačno. 54 52—45

Solidno blago.

Največja izbera.

Janeza Dogan-a mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., **madrace na peresih** 10 gld., **dratene madrace** 8 gld. 50 kr., **pulte za mašne knjige** itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami zastonj in franko. 322 35—28

Lepa okolica.

Najnižje cene.

Klobase in suho meso lastnega izdelka.

Otvoritev trgovine.

Usojam si najuljudneje naznanjati, da sem **otvoril** na tukajšnjem

Mestnem trgu štev. 19

pod trgovsko-sodno protokolirano tvrdko

J. C. PRAUNSEISS

trgovino z delikatesami in mesnino.

Prizadeval si bodem vedno imeti v zalogi **pristna domača in inozemska vina, izvrstne likere, konjak, čaj, rum, sladkor, kavo, riž, makarone, posladkorjeno sadje, najfinejše klobase in suho meso lastnega izdelka,** kakor tudi **razne vrste namiznega sira** itd.

Skrbel bodem za solidno in pazljivo postrežbo ter se nadejam, pridobiti si s tem popolno zaupanje in mnogoštevilen obisk častitih naročnikov.

Velespoštovanjem

772 3–2

J. C. PRAUNSEISS.

Vnanja naročila izvršujejo se točno in najskrbneje.

Klobase in suho meso lastnega izdelka.

Dunajska borza.

Dné 19. novembra.				Dné 19. novembra.				Dné 19. novembra.			
Skupni državni dolg v notah	102 gld.	50	kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld.	25	kr.	Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld.	50	kr
Skupni državni dolg v srebru	102 „	45	„	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „	75	„	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „	—	„
Avstrijska zlata renta 4%	122 „	85	„	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „	—	„	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „	25	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	102 „	15	„	4% zadolžnice Rudolfove zelez. po 200 kron	99 „	65	„	Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „	50	„
Ogerska zlata renta 4%	122 „	35	„	Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 „	75	„	Salmove srečke, 40 gld.	74 „	—	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „	95	„	Dunavske vravnavne srečke 5%	129 „	—	„	St. Genóis srečke, 40 gld.	79 „	—	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	950 „	—	„	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 „	50	„	Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „	—	„
Kreditne delnice, 160 gld.	354 „	90	„	Posojilo goriškega mesta	112 „	50	„	Ljubljanske srečke	22 „	50	„
London vista	119 „	80	„	4% kranjsko deželno posojilo	98 „	20	„	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162 „	50	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „	82½	„	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „	50	„	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3405 „	—	„
20 mark	11 „	76	„	Prijoritetne obveznice državne železnice	226 „	50	„	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	406 „	—	„
20 frankov (napoleondor)	9 „	53½	„	„ „ južne železnice 3%	184 „	60	„	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	79 „	50	„
Italijanski bankovci	45 „	25	„	„ „ južne železnice 5%	125 „	85	„	Splošna avstrijska stavbinska družba	93 „	50	„
C. kr. cekini	5 „	66	„	„ „ dolenjskih železnic 4%	99 „	50	„	Montanska družba avstr. plan.	132 „	75	„
								Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	172 „	—	„
								Papirnih rubljev 100	128 „	25	„

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanje** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih in finančnih stvareh** potem o kursnih vrednostih vseh **še, rekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Ivan Rakovec.** Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.